

Brassói Ujlap

Szerkesztőség: Kolostor-u. 23. sz. — Telefon 110.
Kiadóhivatal Hentschel H., Kapu-u. 72.
Telefon 356.
Fióküzlet Kolostor-u. 25.

Társadalmi naplap.
Főszerkesztő: MEISEL JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: KÖLCZE Károly dr.
Szerkesztő: BUSZÉK Béla.

Előfizetési árak:
1 óra házhoz hordva 60 fill.
Vidékre postán küldve 1 K.
Egyes szám ára 2 fillér.

A vallás szerepe munkáskérdés megoldásánál.

I.

Ha a mai forrongó társadalmi viszonyokat figyelemmel kísérjük, ha a társadalmi életben észlelhető elégedetlenségnek lépten-nyomon fel-fel bukkanó jelenségeit nézzük, önkéntelenül az a kérdés vetődik föl, mi ennek az oka, hol van a bajnak a forrása? Századunkat a civilizációs századának szeretjük nevezni s büszkék vagyunk a művelődés, a civilizáció vívmányaira. Az emberi ész és találmányosság oly dolgokat hozott létre, melyekről őseink még álmodni sem mertek s ki tudja megmondani, hogy a jövő emberisége minő új találmánnyal fogja meglepni a világot, minő új életviszonyokat fog teremteni. Szóval a haladás óriási léptekkel törtet előre minden vonalon.

De vajjon ezzel a haladással lépést tart-e az emberi nem elégedése, boldogsága? Boldogabbak vagyunk-e mi őseinknél? Oly kérdések, melyek feleletet várnak. A munkás és munkaadó között fennálló feszült vi-

szony és békétlenség, a nap-nap után megújuló sztrájkok minden egyébről beszélnek és tájékoztatnak, csak megelégedésről és boldogságról nem. Béké helyett harc, megelégedés helyett elégedetlenség.

Hogy messze ne menjünk, állítsunk igazolására — sajnos — bőséges példát szolgáltatnak azok a sztrájk mozgalmak, melyeket városunkban a különféle szakszervezetek csak a napokban rendeztek. Elszomorító képet festenek ezek ama feszült viszonyról, mely a munkaadó és a munkás között ma fennáll. Az alkalmazottjaival szemben bizalmatlan s bennük legtöbbször nem a hozzá hasonló embert, hanem a megfizetett munkaeót nézi, melyet kihasználni igyekezik; ez pedig nem a békés megegyezés, hanem a követelés hangján lép fel munkaadójával szemben s akarja munkájának bérért megállapítani. Sőt még ennél is tovább megy, a hatalmat, a vezetést, a maga számára akarja kisajátítani, midőn föltételül köti ki, hogy csak szervezeti munkások társaságában dolgozik. Szóval kezében akarja tartani a munkaadót, akit, ha követelésének ellenáll, talán a legszorgosabb dolog idején képes sakkba szorítani. Dille-

ma elé állítja, melyből csak kárral tud kiszabadulni.

Mind a két fél legtöbbszörre a szélsőségekben jár. S ha impromissum, az ellentétek kiegyenlítése útján a béke helyre is áll, ez nem lehet állandó, nem lehet tartós, mert hiányzik a szilárd alap.

Hol keressük tehát a biztos alapot, a két tényezőt összekötő kapcsolót? Egyedül a vallásban, mely egyedül hivatott arra, hogy a nagy vagyont, a tőke urában az igazság mellett a méltányosság érzetét is felkeltse s amely egyedül képes a munkásnak tulságos követelését mérsékelni, a maga értékére leszállítani.

A vallás a munka megnemesítője. Ha a munkából kizárjuk Istenet, akkor az elveszti felemelő voltát; akkor annak a feladata a létfenntartás kérdésének a megoldásában kimerül. A munkás lealacsonyul a mindennapi kenyerét keservesen kereső boldogtalan teremtménnyé, kit egy magasabb cél, Isten gondolata nem lelkesít, nem emel föl, mert attól meg van fosztva, célját önmagában keresi és saját társaiban is versenytársakat lát, kiktől saját falatját kell megóvnia, vagy pedig akaratnélküli báb, egyszerű eszköz

T á r c a.

A „Brassói Ujlap“ eredeti tárcája.

A jägerdorfi Madonna.

Irta: Kőváry Ottó.

IV.

— A tétovázó rablót beérte a többi, s az ut ellenkező oldalán kezdették a bokrokat átkutatni. Ez alatt a menekülő elérte a kápolnát és teljesen kimerülve rogyott a Madonna kép elé s imára kulcsolta kezeit. De nem volt ideje a fohászkodásra, mert a rablók lépése már a kápolna ajtóhoz közeledett s így a szegény leánynak a végsőhöz kellett nyulnia.

— Megadással elővette a tört, hogy kioltsa fiatal életét. Lelkét Istennek ajánlva dőfésre emelte kezét, miközben feltekintett a Madonnára s ekkor mintha a Madonna jószágos arca biztatón mosolygott volna reá. Ugyanekkor a kép elmozdult helyéről s a leány előtt ismeretlenül látható lett. A leány ezen égi intést megértve, gyorsan a

fülkébe lépett s a kép azonnal visszatért helyére.

— A fülke el lett takarva, hol a lány a nagy izgalom folytán ájulásba esett. A rablók hiába tették tűvé az egész kápolnát, a leányt nem találhatták meg.

— Ebbeli bosszujukban éktelen káromkodások között vonultak tanyájuk felé s nem vették észre, hogy lármájukra a vadászok figyelmessé lettek. Fegyvert fogva közelegnek.

— A bős apa — ki lánya fogadását megtudva — vezette társait. A rablókat vasgyűrűként vették körül s a meglepett rablókra minden oldalról fegyvercső meredt.

— A rablóbanda el lett fogva és megsemmisítve. De a kesergő apa, leányát sehol sem láthatta meg, holott az egész hegy környéke át lett kutatva.

— A megtört apa társaitól követve betért a kápolnába egy imát elmondani, el-tűnt lányáért.

— E közben tért magához Johanna, s halva az ismerős hangokat, éppen akkor lépett ki a kép mögül, midőn azok a kápolnába beléptek.

— Volt is öröm és nagy megilletődés, midőn megtudták a leány csodás megmenekülését.

— Azóta — fejezte be elbeszélését a jóra való ember — búcsújáró hely Jägerdorf. S azóta is, — kik tiszta szívvel fordultak a Madonnához, tapasztalták csodatevő erejét.

Éppen beértünk a községbe, mikor elbeszélésével készen lett. Megköszönve szíves elbeszélését, szállásomra tértem s még azután is soká elmélkedtem ezen csodás történeten.

(Folyt. vége).

lesz mások kezében, melyet midőn hasznavehetlenné lett eldobnak.

Ne járjunk olyan vendéglőkbe, sörcsarnokba, kávéházakba, ahol a „Brassói Ujlap“-ot nem találjuk.

Mit mond az Akadémia a szindarabokról?

Azt, hogy a szini irodalom rohamosan közeledik a csapszékek, a lebuajok színvonala felé. Az Akadémia végignézette a múlt évben megjelent szini irodalmat s kitünt, hogy a számbavehető 20—22 szindarab közül egy sem érdemes a megjutalmazásra. És pedig ezért:

„Az irodalomhoz vagy épen a költszethez e daraboknak semmi vagy igen kevés a közük“. Azt az Akadémia főtítkára mondja, tehát hozzáértő ember, akit nem vezet sem újságírói pajtáskodás, sem másféle alacsony szempont. „Tárgyuk ezeknek a szindaraboknak kivétel nélkül a szerelem, de nem a tiszta, hanem a vad, állati, érzéki ösztön“. De nagyon igaz van ennek a bírálatnak. Tisztességes szindarab manapság fehér holló számba megy, mert a legtöbb szindarab nem más, mint a házasságtörés, a szabad szerelem, a féktelen kicsapongás nagyhangú dicsőítése. A közönség gyomra — tisztelet a kevés kivételnek — ezt a fürtelem hallmazt, melyet este 8 órától 11-ig beadogatnak neki — beveszi minden szó nélkül.

„Valóban hihetetlen, hogy a darabokban mit fejtegetnek a szinen ezer és ezer ember jelenlétében, amit tisztesség tudó férfi vagy nő még négy szemközt sem merne kifejezésre juttatni“.

A színházban szalonképes lett a trágárság, a piaci hang, polgárjogot nyert a feslettség, otthonos lett a lebuajok, a csapszékek durva erkölcstelensége.

Igy lett aztán — mondja tovább az Akadémia — a színházból egy üzleti bódé, egy rondán szórakoztató, trágáran mulattató helyiség, melyben a szinműírók nagyszerű üzletet csinálnak és a közönség drága pénzeért gyanus illatu moslékot kap szellemi és erkölcsi táplálék gyanánt“.

Jól tessék megjegyezni ezeket a szavakat egy nem papi, nem is klerikális, nem is katolikus ember mondja, hanem egy liberális érzelmű, kálvinista akademikus, Heinrich Gusztáv.

BARTHELMIE GYÖRGY

műszerész.

Brassó Weisz-Mihály-utca 23.

Telefon 380.

Képviselője a világhírű »Ideal« és »Erika« írógépeknek »Veritas« varrógépeknek, különleges kézművesgépeknek, Grammofonoknak, sokszorosító gépeknek stb.

Az elsőrendű hozzávalók: festékek, szallagok az összes gyártmányú írógépekhez, másolópapírok, mimeograf festékek. Törőgummi, gramfon lemezek, tűk, varró és himző selymek stb. kaphatók.

Műhelye a finom műszerészeti munkáknak.

Raktáron az összes finom varrógépeknek s részeinek szépen kidolgozott modeljei.

Különleges javító műhelye úgy fizikai s elektrotechnikai gépeknek, mint az bármily gyártmányú írógépeknek, varrógépeknek, grammofonoknak és mechanikai műszereknek.

!!!Írógép tulajdonosok figyelmébe!!!

Abonálja írógépét festékszalagra és részeire. Írógép gondozását bizza szakembere évi átalány mellett s ez által úgy időben mint pénzben nyer.

☐ Írógép iskola. ☐

Hirek.

Brassó 1911. február 8.

Elbocsajtás a magyar állam kötelekéből. A m. kir. belügyminiszter Schmidt Keresztély, prázsmári illetőségű, a magy. áll. kötelekéből elbocsajtattat.

Tanítónő választás. Baróton a napokban folyt le a tanítónő választás. Egyhangulag a következő okl. tanítónőket jelölték kinevezésre: Molnár Ilona, Egyed Aranka és Andrászi Ilona. Nemsokára papválasztás is lesz.

Kongregánisták figyelmébe. Tekintettel arra, hogy vasárnap délután 3 ó. a rajzteremben Terstyánszky tanár a népszövetségi takarékpénztárról fog beszélni a gyűlés elmarad. Fölkérem azonban a kongregánistákat, hogy ezen az előadáson jelenjenek meg.

Mária társulat vasárnap d. u. 2 ó. a rajzteremben gyűlést tart. Kérjük a tagok minél nagyobb számban való megjelenését, mert a társulat pénztárának elszámolásáról szó lesz.

Napközi Szent Antal otthon. A Gyermekotthon céljaira Wusinczky Istvánné 4 kgr. húst s burgonyát adományozott. Fogadják adományáért az otthon vezetőségének hálás köszönetét. Adományokat elfogad az otthon gondnoksága Kolostor-utca 29.

Egyházközségi közgyűlés. A brassói Unitárius Egyházközség évi rendes közgyűlését e hó 12-én, vasárnap délután fél 3 órakor tartja meg belvárosi elemi fiu iskola IV. sz. tantermében, mely közgyűlésre az egyházközség tagjait ez uton is meghívja az egyházközség előljárósága.

Fuchs János m. kir. nyug. bányafőfelőrt ma délután fél 4 ó. helyezték örök nyugalomra a bolonyai temetőben. Lelkéért az engesztelő szt. misét szombaton reggel 7 ó. tartják a pleb. templomban.

Népszerű előadás. Az el. isk. rajzteremben jövő vasárnap délután 3. ó. r. kath.

hiveink részére Terstyánszky Sándor tanár fog előadást tartani a „népszövetségi takarékpénztárról.“ Szívesen látjuk mindazokat, kik a kérdésért lelkesülnek és érdeklődnek.

Köszönetnyilvánítás. A Brassói Magyar Dalárda, f. hó 5 én tartott tréfásestélyén felülfizettek: Gróf Mikes Zsigmond 20 kor., Hatházy honv. százados 3 kor., Tökés Ernő 2 kor., Lázár szolgabíró 3 kor., Nagy István 2 kor., Dr. Hantz Mihály 3 koronát Kelemen András 2 kor., Juhos György 1 kor., mely adományokért ez uton is hálás köszönetet mond az Elnökség.

Tiszti bál. Brassó város helyőrség tisztikara f. é. február hó 22-én a Vigadóban tartja a szokásos táncestélyét. A táncestélyen csak meghívottak vehetnek részt. Kezdeté este 9 órakor. Kik meghívókra igényt tartanak, forduljanak a rendezőséghez.

Rendőrségünk figyelmébe. A járdákra sok helyen gondot nem fordítva a közlekedés veszélyekkel van összekötve. Szemtanui voltunk, hogy egy helyt hárman estek el, mert porondot nem hintettek, és a járdáról a havat nem separték le.

A háziasszonyok közgyűlése. A brassói háziasszonyok egyesülete a szász leányiskola rajztermében f. hó 15-én tartja évi rendes közgyűlését.

Harcászati gyakorlat. Helyőrségünk február hó 24-én és 25-én a Pojánában éles lövésekkel harcászati gyakorlatot tart, mért is az ott tartozkodás és járkálás szigorúan tilos.

Mit áldoznak a szászok iskolájukra? A magyar községben az 5 százalékos iskolaadó ellen is zugolódnak, míg a szászajkuak csak legutóbb Brassóban 20, Segesvárt 20, Szászvároson 10, Besztercén 17, Szászrégenben 22, Medgyesen 40 és Nagyszébenben 46 százalékos pótdótot vállaltak magukra felekezeti iskoláik érdekében.

Élelmi cikkek

minden nap frissen kapható

Brassó, Cérna utca 1 sz. a.

Mindenféle nemes-gyümölcs, ugorkák, befőttek, turó, tejfel, sajt; mindenféle zöldség, paradicsom, hagyma és i. t. legolcsóbb árak mellett.

Teaestély. A népszövetség által f. hó 19-én a Central nagytermében rendezendő teaestélyre az előkészületek nagyban folynak. Szép és élvezetes estélyben lesz részünk.

Baleset. Ma vigyázatlanság folytán a Truetch János asztalosmester rozsnói műhelyében ismét baleset történt. Egyik munkása, Constandin János asztalossegéd a gyalu gépnél dolgozott. A gép egy vigyázatlan pillanatban jobb kezét bekapta s ujjait levette. Súlyos sebeivel a brassói közkörházba szállították. A balesetért felelőség senkit sem terhel.

(Tíz percig tartó predikációk.) A Katholische Kirchenzeitung-ban olvassuk a következő figyelemreméltó hirt. Voralberg csaknem valamennyi nagyobb helységében meghonosították a tíz percig tartó szentbe-

szédeket. Ez az ujtás különösen a nagyobb iparvárosokban nagyszerűen bevál. Dornbirn gyárvárosnak 1600 lakosa van s noha három plebániatemplom fogadja be a hívőket. A lakosság nagyrésze a régi megszokott St.-Martini-templomba jár. Ezelőtt ebben a templomban prédikációt tartottak minden vasárnap. A templom ilyenkor természetesen tömve volt, úgy hogy a sokság lármájától a szentbeszédet alig lehetett hallani. A plebános akkor úgy segített bajon, hogy két, tíz tíz percig tartó prédikációt mondott s ezzel a módosítással el is érte azt, hogy a mérsékeltbbszámban megjelenő hívek mindgyikének alkalma van valamelyik szentbeszédén megjelenni és végig is hallgatja. A dornbirin plebános ujtása a többi voralbergi helységekben is követésre talált s közmegelegedésre állandósított.

Körözött sikkasztó. A Stokholmi rendőrkapitányság Ander Oszkár, Eklund 44 éves pénztáros ellen, ki onnan 35.000 korona elsikkasztás után január hó 21-én megszökött. Európaszerte körözi. Az arcké-

pes körözvényt rendőrségünk ma kapta meg.

APOLLÓ BIOSZKOP

Csütörtök és Pénteki műsor.
Csokoládé gyártás (látványos)
Csolnakozás a Thiemsén (látványos)
Pifke vadászaton (humoros)
Muki a városban (humoros)
Kecsege úr hipnotizálva (humoros)
A Titok (dráma)
A vér (dráma)

Közkívánatra.

Roosevelt.
afrikai vadászata.

(Ez a feltűnést keltő, a maga nemében páratlan kép nemcsak Roosevelt világhírű vadászatait mutatja be megkapó részletességgel, de betekintést nyújt az afrikai állatvilág minden rejtelmeibe, Közép-afrika őserdeibe és a nép viseleteket stb. színesen bemutatja nekünk. Továbbá láthatók Afrika összes vadállatai és Roosevelt által leterített vadállatok és

Vadász Sensáció! Afrikai vadászata. 650 méter hosszú kép!

Ugandai vasuton Kintól Naguroig.
Mondbassai népünepelek.

Benszülöttek a szabad kútnál.

Portugáliai igazságügyi-palota és fogház
Sonbassában.

Az afrikai „Takács madár.”

Speht madár csemetéit eteti.

A táncoló madár.

Halász madár az etetésnél.

Gáier marabu.

Roosevelt expedició átkel egy folyón

Roosevelt tiszteletére a jubok szép ünnepélyt rendeznek.

Az exelnök forgó pisztolyt vizsgál.

Szerkesztői üzenet.

K. L. Brassó. Köszönjük, éppen jókor jött, kint 20 fok hideg volt. —

I. A. Állítólag G. J. volt.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget és a tisztelt megrendelőimet, hogy a Szent János-utca 4 szám alatti

Férfi-szabó műhelyemet

f. é. június hó 1-től

Kapu-utca 37. sz. alá az I. emeletre

helyeztem, ahol e szakmába vágó munkákat szolidul és jutányos árak mellett, a legújabb divatú szabás szerint a mai kor igényeinek megfelelően és pontosan készítek.

Készítek továbbá papi ruhákat, reverendákat a legfinosabb kivitelben a helyi Scherg V. és Társai posztógyárában készített hírneves jó minőségű szövetekből, jutányos árak mellett.

A nagyérdemű közönség b. pártfogását kérv, maradok

tisztelettel

Szopos Sándor

férfi-divat és papi-szabó.

!! Uj női szabó szalon !!

A hölgyközönség figyelmébe!

Van szerencsénk a nagyérdemű hölgyközönségnek tudomására adni, hogy

Brassóban, Kapu-utca 49. szám alatt

angol és francia

női divattermet

nyitottunk.

Budapest, Bécs, Berlin, Páris, London stb. Európa nagyobb városaiban szerzett tíz évi folytonos gyakorlati tapasztalatunk folytán azon helyzetben vagyunk, hogy a nagyérdemű hölgyközönségnek a legmagasabb igényeit pontosan és a legszolidabb kiszolgálás mellett képesek vagyunk kielégíteni.

A nagyérdemű hölgyközönség becses pártfogását kérve maradtunk tisztelettel:

IMRE és PINTÉR

női szabók

Brassó, Kapu-utca 49. sz.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség szives tudomására, hozni hogy 2 évi távollétem után, mely időközben külföldön és utóbb Kolozsváron szakismereteimet gyarapítva újból visszaértem, és **KÓRHÁZ-UTCA 66 sz. a.** az új szállodával szemben

női divattermemet

újból megnyitottam.

Szives pártfogást kérve,

maradtam tisztelettel

Tancer János

női divatszabó.

Tanult varrolányok felvételnek.

Sáska Sándor

Épület és díszmű bádigos
Brassó, Vasut-utca 28.

elvállal minden e szakmába vágó munkákat u. m. épületmunkákat, konyha berendezéseket stb. Javítások olcsón, gyorsan és pontosan eszközölköttek.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

Hosszu-u. 8 sz. alatt, október hó 1-en

cukrászdát

nyitottam.

Sok évi — elsőrangú cukrászdában szerzett — tapasztalataim után, abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy tisztelt vevőimnek e szakba vágó legmesszebbmenő igényeit kielégíthessem. — Mindenfél rendelmények e szakmába pontosan szállítok mérsékelt árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kéri

tisztelettel:

Richter Frigyes

Brassó, Hosszu-utca 8 sz.

Schreiber Ed.

vegyes élelmicikkek kereskedő
Brassó, Hirscher-u. 18 sz.

ajánl elsőrendű szalámit, sonkát szalonát, legizlésebb felvágottat, tormás virslit és mindenféle sajtot, túrót és vaját.

Naponta posta és vasuti szétküldések.

Ez a hely kiadó!

Tarcsi Pál elvállal mindennemű

BUTORCSOMAGOLÁST.

Tudakozódni lehet Kapu-utca 72 sz.

Brassói Népbank Részvénytársaság

az új „Korona“ szállodával szemben

Kapu-utca 72 szám alatt.

Alapítotott: 1884.

[Távbeszélő sz. 195.]

Elfogad: betéteket folyószámlára és betéti könyvre a legkedvezőbb kamattal mellett.

Leszámol és visszleszámítol váltókat és egyéb leszámítolásra alkalmas értékeket.

Jelzálog kölcsönt ad földbirtokokra és házakra.

Jelzálog által biztosított váltókölcsönt folyosít.

Előleget ad értékpapírokra.

Mérsékelt kamat és a legelőnyösebb visszafizetési módokat mellett.

ifj. PURI FERENCZ

kádármester, Árvaház-utca 19. sz.

Weidenbacher Tamás utóda

ajánlkozik minden az ő szakmába vágó: ugy kemény mint lágy fából készült munkálatokra.

Javítások pontosan és olcsó árak mellett eszközöltetnek.

Ugyanitt egy tanonc is felvétetik.

HELMBOLD örökösei

TUZA R. utóda

aranyműves. — Brassó.

Jó összeköttetésem s kevés regiem képesítetek azon kellemes helyzetbe, hogy arany és ezüst nemümet bámulatos olcsó árban jó állás mellett adhatom el.

Egy vétel elegendő, hogy állandó vevőm legyen.

Javításokat műhelyemben olcsón és pontosan végzek.

Mély tisztelettel

Helmbold örökösei

TUZA R. utódai.

Hirdetéseket felvesz a

kiadóhivatal